

Tjänsteställe, handläggare

Revisionskontoret
Anders Emnegard

Datum

2019-02-22

Dnr

18REV81

Sida

1(2)

Distribution

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Delges:

Regionfullmäktige

Patientens ställning i vården

Vid överläggningar med Regionens revisorer den 22 februari 2019 behandlades revisionsrapporten *Patientens ställning i vården*.

Bakgrund

Patientlagen infördes 2015 i syfte att stärka och tydliggöra patientens ställning och främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet i vården.

Syftet med granskningen är att bedöma om Hälso- och sjukvårdsnämnden bedrivit en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa efterlevnaden av patientlagen. Granskningen är avgränsad till specialistvården.

Iakttagelser

Har nämnden utövat styrning, uppföljning och kontroll avseende implementering och efterlevnad av patientlagen?

Nämnden ska enligt kommunallagen se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2018 utövat en övergripande styrning, uppföljning och kontroll avseende fem av de fjorton områdena i patientlagen; tillgänglighet, information, delaktighet, klagomål och patienternas deltagande i patientsäkerhetsarbetet. Granskningen visar att nämndens beslut inom dessa områden har implementerats/verkställts och det synes finnas väl inarbetade strukturer för uppföljning och rapportering. Den interna kontrollen är dock ett fortsatt utvecklingsområde.

Har nämnden säkerställt att verksamheten bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete för att uppfylla skyldigheterna i patientlagen?

Nämnden är i egenskap av vårdgivare ansvarig för att verksamheten har ett ledningssystem för att systematiskt och fortlöpande kunna utveckla och säkra kvaliteten i verksamheterna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde ett övergripande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i början av 2013. Ledningssystemet berör idag hälften av områdena i patientlagen. Det övergripande ledningssystemet behöver utvecklas på verksamhetsnivå för att motsvara kraven i Socialstyrelsens föreskrifter.

Det finns fastställda styrdokument (rutiner och riktlinjer) på regionnivå, förvaltningsnivå och/eller verksamhetsnivå i de granskade verksamheterna som berör lite drygt hälften av områdena i patientlagen.

De balanserade styrkortet i de granskade verksamheterna berör liksom nämndens styrkort tre av fjorton områden.

I de granskade verksamheterna finns det reella förutsättningar att följa upp cirka två tredjedelar av områdena i patientlagen. I några fall går det lätt att ta fram kvantitativa resultat, men de måtten ger inte tillräcklig information för att bedöma efterlevnaden ur patientens perspektiv. Vi ser särskilt positivt på att vissa områden kan täckas upp tack vare egenutvecklade patientenkäter inom vuxenpsykiatri och kvinnosjukvården.

Sammantaget visar granskningen att det bedrivs någon form av systematiskt kvalitetsarbete som berör två tredjedelar av områdena i patientlagen.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsnämndens övergripande styrning, uppföljning och kontroll berör delar av områdena i patientlagen. De ”vita fälten” i nämndens styrning täcks delvis upp av ett systematiskt kvalitetsarbete på verksamhetsnivå. Vi har inte kunnat finna att nämnden, sedan patientlagen trädde ikraft 2015, tagit ett samlat grepp för att säkerställa att lagen kan implementeras och efterlevas. Sammantaget bedömer vi att nämnden inte har bedrivit en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa efterlevnaden av patientlagen.

Vi rekommenderar att nämnden utvecklar former för att säkerställa efterlevnaden av patientlagen som helhet. Som ett led i detta rekommenderar vi att nämnden skapar förutsättningar för utveckling av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete på verksamhetsnivå som motsvarar gällande krav från Socialstyrelsen.

Som framgår av rapporten rekommenderar vi också att nämnden vidtar åtgärder för att säkerställa en ändamålsenlig återslagning utifrån det förändrade ansvaret för klagomålshandlingen som trädde ikraft 2018.

Vi vill med anledning av vår granskning få del av Hälso- och sjukvårdsnämndens kommentarer och synpunkter. Svaret bör vara oss tillhanda senast 2019-05-31.

REGIONENS REVISORER

Mikael Gäfvert
Ordförande

Birgitta Arnberg
Revisionsdirektör